

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра філософії, біоетики та історії медицини
ВІДДІЛЕННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА ІНСТИТУТУ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ (Словаччина)
ЦЕНТР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ "HUMANUS" (Болгарія)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра релігієзнавства

ФІЛОСОФІЯ, РЕЛІГІЯ ТА МЕДИЦИНА В СУЧАСНУ ДОБУ

матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького)

11 – 12 червня 2025 р.

УДК 2+61] (062)

Р 36

Філософія, релігія та медицина в сучасну добу: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького). – К.: НМУ ім. О. О. Богомольця, ПП “Видавництво “Фенікс””, 2025. – 332 с.

ISBN 978-617-8310-48-6

Редакційна колегія:

Кучин Юрій Леонідович – ректор НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Науменко Олександр Миколайович – перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Земсков Сергій Володимирович – проректор з наукової роботи та інновацій НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Скрипник Рімма Леонідівна – проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародних зв'язків та європейської інтеграції НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Саган Олександр Назарович – завідувач Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, професор.

Відповідальні редактори:

Васильєва Ірина Василівна – завідувач кафедри філософії, біоетики та історії медицини НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Шевченко Сергій Леонідович – професор кафедри філософії, біоетики та історії медицини НМУ ім. О. О. Богомольця.

Рецензенти:

Гаврилюк Тетяна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Сторожук Світлана Володимирівна – доктор філософських наук, професор, професор кафедри української філософії та культури Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Затверджено до друку Вченою радою Національного медичного університету імені О. О. Богомольця (протокол № 10 від 19 червня 2025 р.)

ISBN 978-617-8310-48-6

© НМУ ім. О. О. Богомольця, 2025

АВТОРИТЕТ СУЧАСНОГО ЛІКАРЯ

“Хто більш освічений – той більше сумнівається у своїй компетенції”
Ефект Даннінга-Крюгера

Репрезентація себе

- Я закінчив медичний інститут в 1986 році, працював, зокрема санітаром, медичною сестрою (такий запис у трудовій книжці), лікарем у стаціонарах, поліклініці, кареті швидкої допомоги, реанімації.
- Маю досвід роботи з хворими різного віку, статі, патології.
- Тема доповіді сьогодні – особливості сучасних лікаря та хворого (пацієнта) у порівнянні з аналогічними 30-40 років тому

Освіта лікаря післядипломна

- Безперервне навчання – курси, конференції. Стажування.
- Кадавер-курси.
- Онлайн курси та обмін досвідом.
- Інтернет фахове середовище – вітчизняне та світове.
- Знання англійської мови зараз не проблема.
- Консиліуми, колегіальна робота.

Традиційне відношення пацієнта до лікаря

- “Оцінювання” пацієнтом лікаря з позиції його професійних, людських якостей.
- “Сарафанне радіо”.
- Відношення пацієнтів – повага та виконання призначень.
- Віра в лікаря (допоможи!!!).
- Впевненість у вітчизняну медицину.

Особливості пацієнтів сьогодні

- Інтернет, ChatGPT.
- Все знають.
- Вплив думки мережі.
- Залежність від віку – молодь – Інтернет.
- Після 50-60 – сарафанне радіо.
- Знижки, фінансові капкани.
- Домінанта “західного рівня”.
- “Туреччина краще”.

Сучасні пацієнти

- Все можливо – все лікується.
- Віра в дива.
- Показ фото пацієнтів як доказ перфектної роботи.
- Зараз повертається віра у вітчизняну медицину (досвід емігрантів).
- Демонстрація Фінансового стану хірурга як доказ професійного рівня.
- “Оцінювання” пацієнтом лікаря з позиції його професійних, людських якостей.

Проблеми лікарів

- Обмежені власні знання.
- Надія на інформацію з інтернету, ChatGPT.
- Штучний інтелект.
- Вузька спеціалізація.
- Швидкий ефект втручання, результат?
- Швидка монетизація.

Сучасні реалії

- Оцінка пацієнтом – наявності аварійного енергозабезпечення.
- Довіра приватним установам.

Павленко П. Ю.,

Відділення релігієзнавства

Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України,

pavpavua@gmail.com

ЄВРАЗІЙСТВО – ІДЕЙНА ОСНОВА РОСІЙСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО ПРОТЕСТАНТИЗМУ, ЙОГО ВИЯВИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

В основі устремління ідеологів путінського рашизму лежить ідея про “замкнутий, самодостатній простір”, який має назву “Росія-Євразія”. На переконання євразійців, “Росія-Євразія” являє собою “особливу поліетнічну спільність”, є “особливим географічним і культурним світом”, “цілісним культурно-географічним простором”, “особливою цивілізацією”, “новою соціокультурною ідентичністю”, згідно з якою Росія вбачається “євразійською суперетносом-державою”, “наддержавою”, яка існує в координатах “особливої євразійсько-російської культури”, у своєму “особливому світі”, вибудованому на самотвердженні слів’янофілів про росіян як новий “богообраний” і “богоносний” народ, про месіанство останнього, його якусь виняткову загальнопланетарну гуманітарну місію. Євразійство у власному сенсі є антизахідництвом, оскільки заперечує орієнтацію на західні цінності, бо розуміє “західництво як заперечення російської самобутності” і російської культури [12].

Але якщо в основу ідеології “русского міра” покладений принцип російського етноцентризму (і це зближує “русскій мір” зі слов’янофільством), то, згідно з євразійством, будь-яка орієнтація на слов’янофільську традицію є шкідливою, бо гальмує “історичний поступ”, “етнічну динаміку” розчинення “в строкатості етнічних хвиль, що захльостують простір Євразії”. Слов’янофільство суперечить притаманній для євразійства ідеї “культурно-материкової єдності” (і це при тому, що витoki євразійства походять в тому числі і зі слов’янофільської традиції, яку дехто й справді розуміє її продовженням) [1, с. 280]. Якщо релігійним підмурком “русского міра” виступає виключно російське православ’я, то євразійство у “класичному” його змістовному вигляді розуміє “православність” ширше, вважаючи “православ’ям” також і російське язичництво – руську дохристиянську релігійну традицію, констатуючи останню як “рідну віру” (рідновірство), яке розуміється “потенційним православ’ям”. Проте сучасне пропутінське євразійство, на відміну від “класичного євра-